

ОСНОВИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Обсяг: 4 кредити ЄКТС / 120 годин

Семестр: осінній, **Рік:** 2025-2026 н.р.

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна вибіркового компонента

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Кафедра: соціальної педагогіки і соціальної роботи

Затверджено: протокол №12 від 25.02.2025

Інформація про викладача

Ім'я	Новгородський Руслан Григорович
Контакти	+38(096)934-25-85, e-mail: Novgorodskiy_777@ukr.net
Робоче місце	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Години консультацій	Вт.13.00 – 15.00

ОПИС КУРСУ

знати:

- Основні різновиди порушень дитячого розвитку;
- Сучасні погляди на закономірності дизонтогенезу.
- Причини, що викликають дефекти в індивідуальному розвитку особистості.
- Психолого-педагогічну характеристику дітей з психопатіями, акцентуаціями характеру, емоційними порушеннями, девіантною поведінкою, вадами опорно-рухового апарату, комплексними порушеннями розвитку

- Особливості навчання, виховання та розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

вміти:

- Виявляти певні відставання та відхилення в психофізичному розвитку дітей.
- Застосовувати знання із теоретичної частини курсу на практиці при діагностиці стану дітей з психофізичними вадами.
- Визначати шляхи та завдання навчання, виховання і соціалізації аномальної дитини в умовах конкретного соціального середовища.
- Будувати модель соціально-педагогічної взаємодії, визначати її можливості і форми з різними об'єктами і суб'єктами дизонтогенезу.

МЕТА НАВЧАННЯ

Метою є сформувати уявлення у студентів про загальні поняття щодо закономірностей аномального розвитку порівняно з нормальним онтогенезом, а також вивчити особливості структури дефекту у різних груп дітей з особливими потребами та врахування їх у навчально-виховному процесі.

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.), практичних занять (20 год.) та організації самостійної роботи студентів у бібліотеках та Інтернет-мережах (80 год.). Викладач використовуватиме інтерактивні та проблемні методи навчання (робота в групах, тренінги тощо).

Навчання відбуватиметься (за потреби) на платформі ZOOM та з використанням інших продуктів Google, тому здобувачам вищої освіти необхідно мати обліковий запис в Google.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг	Тема
2 год.(л) 2 год. (п) 10 год(с)	1. Теоретико-методичні засади основ спеціальної педагогіки та інклюзивної освіти
4 год.(л) 4 год. (п) 10 год(с)	2. Поняття “дитина з особливими потребами” в спеціальній та інклюзивній освіті.
4 год.(л) 4 год. (п) 10 год (с)	3. Діти з порушенням основних аналізаторів в контексті основних задач інклюзивного навчання.
4 год.(л) 4 год. (п) 20 год (с)	4. Загальна характеристика дітей з порушенням мови та інтелекту в умовах інклюзивного навчання.
2 год.(л) 2 год. (п) 10 год (с)	5. Психолого-педагогічна характеристика дітей з комплексними порушеннями розвитку та їх спеціальна освіта.
4 год.(л) 4 год. (п) 20 год (с)	6. Психолого-педагогічні особливості дітей з затримкою психічного розвитку (ЗПР) в умовах спеціальної та інклюзивної освіти.

ОЦІНКА

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали	Результат навчання, що оцінюється
30	Робота на практичних заняттях: – усні відповіді (питання розкрито по суті, логічно, використано наукові джерела, власні висновки) – доповнення (виступ по суті, опора на наукові джерела, власні висновки, реферат відповідно оформлений); – презентація (мультимедійна презентація – представлена на занятті або надіслана на електронну адресу викладачу) – підготовка схем, таблиць (виконання завдань вдома та надсилання на електронну адресу викладачу або представлення на заняттях). Робота над презентаціями, виробами може здійснюватися як індивідуально так і в групах на заняттях або в Інтернет ресурсах.
20	ІНДЗ
10	Самостійна робота
40	МКР
100	Разом

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, тендерних, етнічних та інших особливостей.

Програмними результатами навчання виступатимуть:

Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відвідування та / або участь: Відвідування та участь є важливим компонентом начального курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи ZOOM та УНІКОМ, що передбачає реєстрацію та отримання відповідних посилань на заняття.

Запізнення: Крайньою межею здачі відповідних завдань за три дні до іспиту. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри в письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента, повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можливе згідно графіку перескладань встановленого деканатом.

Неформальна освіта. Студент також може отримати бали, які будуть **перезараховані з різних форм роботи навчальної дисципліни** згідно порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, наказ № 139 від 25 квітня 2024 Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя р. http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/2024%20%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%BD%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC_%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%20%D0%BE-%D1%82%D0%B0.pdf (за отримання відповідних сертифікатів неформальної освіти з напрямку інклюзивна та позашкільна освіта наприклад: <https://vseosvita.ua/>; <https://courses.prometheus.org.ua/>; <https://insha-osvita.org/>; <https://www.kids-center.com.ua/>; <https://www.ed-era.com/> та інші).

Академічна доброчесність та плагіат діє згідно положення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя «Про академічну доброчесність» http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf

Плагіат – серйозна проблема в сучасного світу, тому викладач активно перевірятиме Вашу роботу, щоб переконатися, що Ви не запозичували текст та чужі ідеї. Якщо викладач виявить, що Ви зробили плагіат у завданні, воно не буде зараховане, а викладач повідомить про інцидент директорів інституту та куратору.

При виконанні спільних завдань оцінка рівномірно розподіляється між учасниками.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються тільки з дозволу викладача. Використання під час занять мобільних пристроїв із позанавчальною метою карається попередженням чи видаленням студента з аудиторії.

Основні джерела інформації для вивчення навчальної дисципліни

1. Дитина зі світу тиші: на допомогу батькам нечуючої дитини: науково-методичний посібник / уклад.: Н.А. Зборовська та ін. ; за м.. С.В. Кульбиди. К.: «СПКТБ УТОГ», 2011. 328 с.
2. Інклюзивне навчання: досвід упровадження / упоряд. А. А. Колупаєва ; м.. рада М. Мосієнко, М. Голубенко, Т. Шаповал, Г. Харук ; м.. кол.: І. Луценко, Д. Романовська, Л. Кирилецька та ін. Київ : ВГ Шкільний світ, 2015. 200 с.
3. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: [навч.-метод. посіб.]. К.: «АТОПОЛ», 2010. 96 с.
4. Колупаєва А.А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: [монографія]. К.: «Самміт-Книга», 2009. 272 с.
5. Логопедія : підруч. [для студ. ВНЗ] / за м.. М. К. Шеремет ; [м.. кол. : М. К. Шеремет, В. В. Тарасун, С. Ю. Конопляста та ін.] ; МОН України. – 2-ге вид., перер. та

доп. К. : Слово, 2010. 672 с.

6. Новгородський Р.Г. Інтеграція людей з інвалідністю в соціум : магістерська робота. Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, 2019. 106 с.

7. Постанова Кабміну України від 21 серпня 2019 р. № 779 «Про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2019-%D0%BF#Text>

8. Рассказова О.І. Розвиток соціальності учнів в умовах інклюзивної освіти: теорія та технологія : монографія. Харків : ФОП Шейніна О.В., 2012. 468 с.

9. Синьов В.М. Основи дефектології. К.: Вища школа, 1994. 142с.

10. Серeda I. B., Кисличенко В.А. Спеціальна педагогіка з основами спеціальної дидактики: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів з курсу. Частина I. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2020. 164 с.

Повна інформація про навчальну дисципліну розміщена у відповідній програмі навчальної дисципліни